

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

**з теми «ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГОВОРІННІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ»**

Виконала:
студентка II курсу Angl-M18z групи
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і
література (англійська),
Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна
література)
додаткової предметної спеціальності Середня
освіта (Мова і література (німецька)
Зіньчишин Інна Ігорівна

Керівник:
Главацька О.І., кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри англійської мови

Рецензент:
Боднарчук Т.В., кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри іноземних мов

Кам'янець-Подільський – 2019

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ГС – граматичні структури

ДС – діалогічна єдність

ДМ – діалогічне мовлення

ЗМ – зразок мовлення

ІМ – іноземна мова

КДМ – компетентність у діалогічному мовленні

КММ – компетентність у монологічному мовленні

ЛО – лексична одиниця

МД – мовленнєва діяльність

ММ – монологічне мовлення

НМК – навчально-методичний комплекс

ПФЄ – понадфразова єдність

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОВОРІННЯ ЯК ВИДУ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1. Навчання іншомовного мовлення в аспекті компетентнісного підходу.....	9
1.2. Суть і загальна характеристика іншомовної компетентності у діалогічному мовленні	17
1.3. Основні види діалогічних єдностей та функціональні типи діалогів.....	25
1.4. Суть і загальна характеристика іншомовної компетентності у монологічному мовленні.....	30
1.5. Основні типи монологічних висловлювань	39
1.6. Фактори впливу на формування компетентності у говорінні	41
Висновок до розділу.....	45
РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК НАВИЧОК УСНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	46
2.1. Система вправ для навчання діалогічного мовлення.....	46
2.1.1. Система вправ на створення мікродіалогів.....	48
2.1.2. Система вправ на створення діалогів різних функціональних типів.....	57
2.2. Система вправ для навчання монологічного мовлення.....	58
2.3. Використання технології розвитку критичного мислення для формування комунікативної компетенції	66
2.4. Рольові ігри та драматизація як засіб вдосконалення навичок говоріння.....	68
Висновок до розділу.....	77
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81

ВСТУП

Сьогодні в Україні відбуваються динамічні перетворення в усіх сферах життя. Зростає потреба суспільства в людях, що володіють іноземною мовою (ІМ) як засобом спілкування. Необхідність навчити школярів використовувати ІМ як інструмент у діалозі культур різних країн спонукає науковців-методистів і вчителів-практиків переосмислювати цілі іншомовного навчання та акцентувати увагу на пошуках дієвих засобів їх досягнення [37, с. 21].

За концепцією Нової української школи, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями [35].

Держстандарт і нові програми з іноземних мов для середніх загальноосвітніх навчальних закладів України стали своєрідним відгуком на соціальне замовлення суспільства. У цих документах закладено принципи комунікативної спрямованості навчання [37, с. 21].

На сьогодні знання ІМ є не просто перевагою при вступі до закладу вищої освіти чи працевлаштуванні, а необхідною умовою життя, викликаною стрімким розвитком науково-технічного прогресу, пришвидшенням євроінтеграційних процесів в Україні та загальною тенденцією до глобалізації суспільства. Безумовно, що знання ІМ виявляються у всіх видах мовленнєвої діяльності (МД), проте особливої уваги заслуговує розвиток навичок говоріння, без яких ефективно спілкування є неможливим і відповідно подальша співпраця також. Проблема навчання монологічного та діалогічного мовлення розглядалася багатьма методистами, серед яких можна виділити роботи В.В. Черниш, С. Ю. Ніколаєвої, Л. С. Панової, В. Л. Скалкіна, Г. В. Рогової, І. Л. Бім, І. О. Зимньої та Л. К. Маркелової, Ю. І. Пасова, С. Л. Захарової, Джеймса Скрівенера, Джеремі Хармера та ін.

Актуальність дослідження визначається сучасними концепціями перебудови освіти в Україні в напрямку забезпечення всебічного розвитку особистості. Важливого значення у зв'язку з цим набуває переорієнтація навчання з чисто прагматичної на духовно-творчу мету. Означеними позиціями обумовлюється необхідність цілеспрямованої, систематичної роботи з розвитку навичок говоріння, яке є показником гармонійного поєднання творчого мислення з високорозвиненими соціокультурними компетенціями. На сьогодні учні часто спроможні відтворювати лише фрагменти несистематизованих знань, проте часто не вміють застосовувати їх для вирішення життєвих проблем. Матеріал підручників затеоретизований, переобтяжений другорядним фактологічним матеріалом. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Концепція Нової української школи ґрунтується на «Рекомендаціях Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» [35].

Важливість проблеми формування вмінь говоріння усвідомлена вчителями, але через відсутність необхідних методичних розробок у шкільній практиці вона розв'язується повільно. Не відповідає нинішньому соціальному замовленню і той рівень мовленнєвої культури, що сьогодні спостерігається в учнів. Отже, недостатня розробленість методики розвитку навичок говоріння, її актуальність зумовили вибір теми дипломної роботи: «Формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні іноземною мовою».

Об'єкт дослідження: навчальна мовленнєва діяльність учнів на уроках іноземної мови.

Предмет дослідження: особливості процесу розвитку навичок говоріння на уроках ІМ; зміст і комплекс вправ для вдосконалення навичок діалогічного та монологічного мовлення школярів.

Метою дипломної роботи є дослідження особливостей розвитку вмінь та навичок говоріння ІМ у навчальних закладах різних типів. Дана мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

- проаналізувати специфіку говоріння як продуктивного виду МД;
- розкрити суть і дати загальну характеристику іншомовної компетентності у діалогічному та монологічному мовленні;
- виокремити складники компетентності у говорінні: вміння, навички, знання і комунікативні здібності;
- зазначити основні види діалогічних єдностей, функціональні типи діалогів, основні типи монологічних висловлювань;
- розглянути питання навчання іншомовного мовлення в аспекті компетентнісного підходу
- охарактеризувати ознаки монологічних висловлювань, їх типи та функції;
- визначити етапи формування компетентності у говорінні і вправи для її формування на уроках ІМ;
- окреслити фактори впливу на формування компетентності у говорінні ІМ;
- дослідити розвиток навичок усного мовлення на уроках ІМ;
- описати систему вправ для навчання діалогічного та монологічного мовлення;
- охарактеризувати засоби формування іншомовної компетентності у говорінні та контролю рівня її сформованості;
- проаналізувати необхідність використання рольових ігор та драматизації як засобу вдосконалення навичок говоріння;
- обґрунтувати використання технології розвитку критичного мислення для формування комунікативної компетенції учнів.

Методи дослідження: описовий, метод систематизації та класифікації матеріалу, теоретичний, емпіричний, метод вивчення передового досвіду вчителів.

Практичне значення: результати дослідження можуть бути використані у практиці викладання ІМ у загальноосвітніх навчальних

зкладах, при написанні курсових та дипломних робіт, статей, доповідей на студентських конференціях, при укладанні методичних посібників тощо.

Апробація результатів дослідження відбулась на науковій конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2018-2019 навчальному році та на засіданні студентського наукового гуртка *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур* було представлено доповідь на тему: «*Формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні іноземною мовою*». Опубліковано статтю «Фактори впливу на формування компетентності у діалогічному мовленні» [19].

Матеріалом дослідження слугували наукові праці методистів, Національна доктрина розвитку освіти, програми для загальноосвітніх навчальних закладів, методичні посібники, методичні розробки вчителів та студентів, підручники, передовий досвід роботи вчителів у школі та власний досвід, отриманий під час проходження виробничої педагогічної практики у Терехівлянській спеціалізованій школі-ліцеї, виробничої (асистентської) практики у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та під час роботи у Клубі іноземних мов м. Терехівля *Speak up* (з 2018 р.).

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Навчання ІМ в сучасній загальноосвітній школі за Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті та з метою реалізації основних положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, концепціями мовної освіти повинно бути спрямоване на те, щоб сформувати особистість, яка вільно володіє засобами мови в будь-якій мовленнєвій ситуації, аргументовано висловлює свої думки, дотримується правил мовленнєвого етикету. Відтак постає необхідність удосконалення технології уроку мови, способів і засобів навчання, надання пріоритету комунікативно-діяльнісному й функціонально-стилістичному підходам до вивчення мовних явищ як підґрунтя для свідомої, осмисленої роботи над формуванням мовленнєвих умінь і навичок учнів.

У дипломній роботі ми дослідили особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у говорінні ІМ, а саме: схарактеризували говоріння як вид мовленнєвої діяльності учнів у процесі вивчення ІМ, розглянули питання навчання іншомовного мовлення в аспекті компетентнісного підходу, розкрили суть і дали загальну характеристику іншомовної компетентності у діалогічному та монологічному мовленні, зазначили основні види діалогічних єдностей, функціональні типи діалогів, основні типи монологічних висловлювань, описали фактори впливу на формування компетентності у говорінні ІМ. У другому розділі ми розглянули питання розвитку навичок усного мовлення на уроках ІМ: описали систему вправ для навчання діалогічного та монологічного мовлення, зокрема, вправи на створення мікродіалогів та діалогів різних функціональних типів; обґрунтували необхідність використання технології розвитку критичного мислення для формування комунікативної компетенції, зазначили причини використання рольової гри та драматизації як засібу вдосконалення навичок говоріння школярів ІМ.

Ретельно вивчивши методичну літературу та ознайомившись з передовим досвідом вчителів та методистів, ми дійшли таих висновків:

- важливою умовою для формування іншомовних комунікативних умінь має бути розвиток навичок спілкування як монологічного, так і діалогічного на уроках ІМ;
- два шляхи розвитку навичок говоріння («знизу-вверх» та «зверху-вниз») застосовуються залежно від мовленнєвої підготовки учнів;
- для формування комунікативної компетенції навчальні мовленнєві ситуації повинні бути наближеними до життя, а матеріали навчання – автентичними;
- ігнорування невербальних засобів спілкування робить комунікативний процес неповноцінним, менш захопливим та шаблонним;
- розвиток спонтанного мовлення посідає особливе місце в системі навчання діалогічного та монологічного мовлення;
- для успішного формування комунікативної компетенції учні повинні навчитись складати діалоги різних функціональних типів та продукувати монологічні висловлювання відповідно до програмних вимог;
- вчитель має правильно добирати вправи, які відповідають навчальному рівню та індивідуальним особливостям учнів, навчати учнів робити короткі повідомлення, логічно і послідовно висловлюватися за темою відповідно до навчальної ситуації;
- вербально-зорові дають змогу забезпечити достатньо міцні навички говоріння;
- інтерактивні технології навчання інтенсифікують навчальний процес та підвищують мотивацію учнів до учіння та іншомовного спілкування, хоча й потребують ретельної підготовки вчителя і постійного контролю з його сторони;
- слід використовувати різноманітні рольові ігри та драматизації: так учні набувають досвіду спілкування і мають можливість активувати і поповнювати словниковий запас;
- рольові ігри та драматизація виступають засобом вдосконалення навичок говоріння;
- використання природних та штучних опор залежить від рівня підготовки учнів та етапу навчання говоріння.

На нашу думку, саме школа має підготувати учнів до спілкування в реальних життєвих ситуаціях, навчити їх здобувати знання самостійно з метою вдосконалення в галузі обраної майбутньої професії. Тому, на уроках ІМ вчителі мають формувати в учнів уміння і навички іншомовного спілкування, передбачати досягнення учнями такого рівня комунікативної компетенції, який би був достатнім для здійснення спілкування в певних комунікативних сферах, орієнтуватися в соціокультурних аспектах країни, мову яку вивчають.

Розвиток навичок говоріння є чи не найважливішим завданням вчителів, оскільки метою навчання ІМ є оволодіння учнями іноземною мовою як засобом спілкування і здійснення в цьому процесі виховання, освіти і розвитку особистості учня. Щоб забезпечити комунікативний підхід до розвитку вмінь та навичок діалогічного та монологічного мовлення, необхідно володіти знаннями з вікової і педагогічної психології, методики навчання ІМ інтерактивними та інформаційними технологіями, творчим підходом вчителя до викладання.

Формування комунікативних навичок сприятиме забезпеченню можливості випускникам продовжити навчання або працевлаштуватись за кордоном і буде сприяти в певній мірі розширенню міжнародних зв'язків нашої держави і її входження у світовий освітній простір. А завданням кожного вчителя є зробити процес навчання захоплюючим та радісним. І тут важливе все: посмішка, доброзичливий тон, мистецтво спілкування, почуття гумору тощо.

Варто наголосити на практичному значенні роботи, а саме на безпосередньому зв'язку з шкільними програмами та підручниками. Окремі розробки з вдосконалення навичок говоріння апробовано нами під час проходження виробничої педагогічної практики у Тереховлянській спеціалізованій школі-ліцеї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алхазишвили А. А. Психология обучения устной речи на иностранном языке. Москва : Просвещение, 2011. 125 с.
2. Амброс Е. Р. Система упражнений для развития диалогических умений. *Иностранные языки в школе*. 2015. № 6. С. 48-54.
3. Артемов В. А. Психология обучения иностранным языкам: Учебное пособие. Москва : Просвещение, 1969. 279 с.
4. Биконя О. П. Ділова англійська мова : Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 312 с.
5. Бим И.Л. Профильное обучение иностранным языкам на старшей ступени общеобразовательной школы: проблемы и перспективы. Москва : Просвещение, 2007. 168 с.
6. Боднарчук Т. В. Особливості використання інтерактивних технологій на уроках німецької мови у старшій школі. *Методика викладання філологічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах України*. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. 100 с.
7. Будниченко Е. П. Обучение диалогической речи на уроках английского языка. *Иностранные языки в школе*. 1991. № 3. С. 58-60.
8. Воронцова Т. Ю. Використання нових інформаційних технологій в процесі вивчення іноземної мови. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 1. С. 171-174.
9. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам: Пособие для учителя. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : АРКТИ, 2003. 192 с.
10. Гальскова Н.Д., Гез Н.И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика. Учебное пособие. 3-е изд., Москва : Академия, 2006. 336 с.
11. Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за кордоном. *Іноземні мови*. 1997. № 4. С. 24-31.

12. Гончарова А. В. Рольові ігри на уроках англійської мови. *Англійська мова та література*. 2011. № 16-18. С. 3-6.
13. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 351 с.
14. Дяченко С. Л. Комунікативні ігри на уроках англійської мови. *Англійська мова та література*. 2013. № 4. С. 21-22.
15. Елухина Н.В. Устное общение на уроке, средства и приёмы его организации. *Иностранные языки в школе*. 1995. № 4. С. 4-7.
16. Жолнерик Л.И. Обучение диалогической речи. *Иностранные языки в школе*. 1985. № 3. С. 52-55.
17. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
18. Зайченко І. В. Педагогіка : Навчальний посібник для студ. вищ. педагогічних навч. закл. Київ : Освіта України, 2006. 528 с.
19. Зінчишин І.І. Фактори впливу на формування компетентності у діалогічному мовленні. *Збірник наукових праць студентів та магістрантів факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Вип. 12. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. С. 18-19.
20. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. Москва : Просвещение, 1991. 222 с.
21. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке. Москва : Просвещение, 1985. 160 с.
22. Іноземна мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Рівень стандарту. Київ, 2012 (сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України).
23. Кисіль Т. М. Полілог культур. Мова це ключ для відкриття досягнень інших культур. *Англійська мова та література*. 2013. № 29. С. 2-6.

24. Кліванська О. В., Сажко Л.А. Ігрові вправи для формування німецькомовної лінгвістичної компетентності старшокласників. *Іноземні мови*. 2013. №1. С. 52-55.
25. Козаченко Т. О. Використання природних / життєвих ситуацій на уроках як один із дієвих засобів підвищення ефективності навчання. *Англійська мова та література*. 2010. № 22-23. С. 12-16.
26. Конышева А. В. Английский язык. Современные методы обучения. Минск: ТетраСистемс, 2007. С. 38-103.
27. Конышева А. В. Игровой метод в обучении иностранному языку. Санкт-Петербург : КАРО, Минск: Изд-во «Четыре четверти», 2006. 192 с.
28. Костюкевич О. В. Інтерактивні методи важливі складники особистісно зорієнтованого навчання. *Англійська мова та література*. 2013. № 6. С. 5-6.
29. Кравченко Н. М. Нові підходи до вивчення іноземної мови. *Англійська мова та література*. 2012. №34-36. С. 4-5.
30. Крецька Ю. А. Sport und Gesundheit: Навчально-методичний посібник / Ю. А. Крецька, О. О. Чистяк, Т. В. Боднарчук. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2012. 172 с.
31. Кузьменко Н. Great great Britain... *English language & culture*. 2014. № 2. С. 11-13.
32. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. 2-ге вид., випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
33. Методика навчання іноземних мов: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 280-298.
34. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх закладах: Підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 328 с.

35. Методичні рекомендації щодо викладання іноземних мов у 2018/2019 навчальному році *Старт «Нової української школи»*. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 03. 07. 2018 р. № 1/9-415
36. Методичні рекомендації щодо викладання іноземних мов у 2019/2020 навчальному році. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 01. 07. 2019 р. № 1/11-5966. *Іноземні мови в школах України*. 2019. № 3. С. 21-28.
37. Мушаровська А. Розвиток навичок усного мовлення на уроках англійської мови. *Іноземні мови в школах України*. 2019. № 4. С. 2-16.
38. Національна доктрина розвитку освіти, затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N 347/2002. URL : <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>.
39. Никонова Л. А. Развитие инициативной речи учащихся на уроках английского языка. *Иностранные языки в школе*. 1996. № 2. С. 37-38.
40. Обучение речевой деятельности на английском языке в школе : пособие [для учителей] / [Скляренко Н. К., Онищенко Е. И., Захарова С. Л.]. Київ : Радянська школа, 1988. 150 с.
41. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению: Справочник. 2-е изд. Москва : Просвещение, 1991. 223 с.
42. Пассов Е. И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. Москва : Русский язык, 1989. 276 с.
43. Пассов Е. И. О функциональной направленности организации речевого материала при обучении говорению. *Иностранные языки в школе*. 2014. № 2. С. 75-81.
44. Петренко Я. С. American country studies: youth in the USA. *Англійська мова та література*. 2013. № 6. С. 31-32.
45. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: Навчальний посібник. 3-тє вид., виправ. Суми : Університетська книга, 2010. 352 с.
46. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання: Науково-методичний посібник. Київ : А.С.К., 2007. 144 с.

47. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник / За ред. О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
48. Потапова Л. Г. Навчання лексики за комунікативною методикою. *Англійська мова та література*. 2009. № 4. С. 2-3.
49. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови 2-12 класи. Київ, Ірпінь : Перун, 2005. 208 с.
50. Скалкин В. Л. Обучение диалогической речи (на материале английского языка): пособие для учителей. Київ : Радянська школа, 1989. 158 с.
51. Скалкин В. Л. Обучение монологическому высказыванию (на материале англ. яз.): пособие [для учителей]. Київ : Радянська школа, 1983, 118 с.
52. Скалкин В. Л. Роздавальний матеріал для навчання усного мовлення в школах з поглибленим вивченням англійської мови. *Методика викладання іноземних мов*. Республіканський науковометодичний збірник. Київ : Радянська школа, 1988. Випуск 17. С. 98-102.
53. Скляренко Н.К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь. *Іноземні мови*. 1999. № 3. С. 3-98.
54. Скляренко Н. К. Як навчати сьогодні іноземних мов (Концепція). *Іноземні мови*. 1995. № 1. С. 5-9.
55. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам. Продвинутый курс. Москва : Астрель, 2010. 271 с.
56. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций. Пособие для студентов пед. вузов и учителей. 4-е изд. Москва : Просвещение, 2006. 239 с.
57. Сысоев П. В. Система обучения иностранному языку по индивидуальным траекториям на основе современных информационных и коммуникационных технологий. *Иностранные языки в школе*. 2014. № 5. С. 2-11.
58. Уайзер Г. М. Навчання монологічному мовленню. Київ : Вища школа,

1980. С. 206-212.
59. Устименко О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2013. №1. С. 3-9.
60. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : АБЕТКА, 2006. 212 с.
61. Хасевич С. С. Вербально-зорові опори та їх використання для формування вмінь монологічного мовлення. *Англійська мова та література*. 2010. № 22-23. С. 5-11.
62. Чекаль Г. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх закладах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. / Г. С. Чекаль, О. А. Палій, С. І. Потапенко, І. Ф. Андрійко. Ніжин : вид-во Ніжинського державного університету, 2005. 322 с.
63. Черниш В. В. Контроль рівня сформованості компетентності у діалогічному мовленні. *Іноземні мови*. 2012. № 1. С. 9-16.
64. Черниш В. В. Навчання іншомовного діалогічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2012. № 4. С. 11-27.
65. Черниш В. В. Організація та проведення рольових ігор на уроках іноземної мови. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 7-15.
66. Черниш В. В. Засоби формування іншомовної комунікативної компетенції у діалогічному мовленні. *Іноземні мов*. 2011. №3. С. 15-22.
67. Черниш В. В. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції. Київ : Ленвіт, 2011. 338 с.
68. Шашкова Ольга. Використання наративних методів навчання в процесі вивчення англійської мови. *Іноземні мови в школах України*. 2014. №2. С. 26-27.
69. Шумаєва С. П. Використання нових інформаційних технологій у процесі вивчення іноземних мов. URL : http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/28/visnuk_13.pdf

70. Языкова Н. В. Обучение диалогической речи. в кн. : Сборник задач и заданий по методике преподавания иностранных языков. Ленинград : Просвещение, 1977. С. 76-84.
71. Яковіна Т. А. English traditions. St. Valentine's Day. *Англійська мова та література*. 2011. № 4. С. 32-33.
72. Яремій В. І. Комунікативна спрямованість навчання англійської мови в середній школі. *Англійська мова та література*. 2013. № 8. С. 2-4.
73. Bilbrough N. Dialogue Activities. Exploring spoken interaction in the language class. Cambridge : Cambridge University Press, 2007. 244 p.
74. British Council: Learn English. URL : <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/fun-and-games>
75. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. Edinburgh : Pearson Education Limited, 2006. 370 p.
76. Nixon R. Matrix: Pre-intermediate workbook. Oxford : Oxford University Press, 2006. 62 p.
77. Rosa-Maria Dallapiazza. Ziel. Deutsch als Fremdsprache: Kursbuch / Rosa-Maria Dallapiazza, Sandra Evans, Roland Fischer, Angela Kilimann, Anja Schümann, Maresa Winkler. München: Hueber, 2009. 147 s.
78. Scrivener J. Learning Teaching: a guidebook for English language teachers. Oxford : Macmillan Education, 2005. 43 s.
79. Shells J. Kommunikation im Fremdsprachenunterricht. Strasbourg : Council of Europe press, 1994. 334 S.
80. Thornbury S. How to Teach Speaking. Essex : Pearson Education Limited, Longman, 2005. 156 p.